

**Program działania
kandydata na stanowisko Dziekana Wydziału Projektowego
Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach
w kadencji 2016–2020**

dr Marta Więckowska

Ośmioletni okres funkcjonowania Wydziału Projektowego Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, obfitujący w zmiany w obszarze dydaktyki i działań w zakresie promocji designu, jest świadectwem, że jesteśmy silnym ośrodkiem opiniotwórczym, kształcącym bardzo dobrych projektantów, oraz pożądanym partnerem zarówno dla wielu instytucji publicznych, jak i biznesu. Jako jeden z pierwszych wydziałów organizujemy kurs projektowania usług w ramach projektu *Design Silesia* czy warsztaty *Ala ma fonta*, na bazie którego powstał program nauczania projektowania krojów pisma. Współtworzymy wydarzenia pozwalające obserwować kierunki rozwoju nowoczesnych technologii. W samym 2015 roku w budynku przy ul. Raciborskiej 50 odbyły się dwa międzynarodowe wydarzenia: festiwal prezentujący zjawiska z pogranicza sztuki, designu i technologii *art+bits* oraz konferencja *World Usability Day Silesia*, poruszająca kwestie użyteczności i nowych technologii. Konferencja *Agrafa* oraz konkurs *Książka Dobrze Zaprojektowana* są rozpoznawalnymi i prestiżowymi wydarzeniami w krajobrazie polskiego designu. Jesteśmy ponadto gospodarzem kolejnych 5 edycji konkursu *Najlepsze Dyplomy Projektowe Akademii Sztuk Pięknych*. W 2010 roku z inicjatywy m.in. naszego wydziału zainaugurowany został projekt *Design Silesia*, w ramach którego podejmowane są działania na rzecz edukacji na temat projektowania i roli projektanta, a także budowania marki śląskiego designu. Reagujemy i odpowiadamy również na lokalne potrzeby, prowadząc warsztaty *Design w terenie!*, współorganizując z Urzędem Miasta Katowice konsultacje społeczne czy współpracując z Czechowicami-Dziedzicami w projekcie *Design na pograniczu*. Współpracujemy z przemysłem, dzięki temu sporo projektów dyplomowych kończy się profesjonalnymi prototypami lub nawet wdrożeniem do produkcji. Nie zapominamy również o najmłodszych – z myślą o nich powstaje *Akademia 5+*. Wiele pracowni regularnie prowadzi zajęcia dydaktyczne we współpracy z partnerami zewnętrznymi. Z ogromną radością współtworzyłam lub uczestniczyłam w niektórych tych wydarzeniach, bezpośrednio obserwując ich wyjątkowość.

Marka naszej Akademii jest dobrze rozpoznawalna i postrzegana bardzo pozytywnie. Marka Wydziału również, jednakże jestem przekonana, że należy ją bardziej podkreślać. Unikatowa w skali krajowej struktura Wydziału, łącząca wzornictwo i grafikę (w ramach specjalności: projektowanie graficzne), stawia nas w innej pozycji w odniesieniu do pozostałych uczelni. Katowickie projektowanie łączy użyteczność i użyteczność z tradycjami grafiki warsztatowej.

Opieramy się o 69 lat doświadczeń; od 8 lat jako oddzielny wydział bacznie obserwujemy zmiany społeczne, gospodarcze, technologiczne. Nie stronimy od eksperymentów, wybieramy nowe drogi rozwoju, zachowując określone standardy i nie zapominając o tradycjach i tożsamości miejsca. Świadectwem tego są m.in.

realizowane tematy dyplomowe, które często sięgają do tradycji regionu, ale również poruszają aktualne kwestie społeczne, a zaproponowane w nich rozwiązania opierają się na nowych technologiach.

Za każdym działaniem stoją określone osoby. Ogromnym atutem Wydziału Projektowego są liczne inicjatywy pedagogów: wystawy, konkursy, konferencje oraz współpraca z partnerami zewnętrznymi. Te działania nie tylko pozwalają budować i promować wydział, ale również podnoszą jakość kształcenia. Cieszy również fakt, że społeczność studencka aktywnie działa, organizując wykłady, konferencje. W tym roku czekają nas dwie profesjonalnie zorganizowane i poruszające oryginalną tematykę konferencje: *Fest Design 2016 design@science* oraz *Aktywny Design*.

Pragnę kontynuować znakomitą pracę Pani Dziekan dr Anny Machwic, wypracowane mechanizmy oraz pozytywną atmosferę pracy, proponując następujące działania:

Zadania, jakie stoją przed Wydziałem, to: dydaktyka, tworzenie i gromadzenie nowej wiedzy, dzielenie się nią, badania naukowe i prace rozwojowe na rzecz podmiotów gospodarczych, współpraca z ośrodkami naukowymi w Polsce i za granicą oraz otoczeniem społeczno-gospodarczym na różnych obszarach: od kształtowania opinii po tworzenie nowych rozwiązań, działalność kulturalną czy inicjatywy na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych.

W dydaktyce chciałabym zwrócić szczególną uwagę na zwiększanie pozytywnego doświadczenia studenta wyniesionego z okresu studiowania. Można to uzyskać poprzez dbałość o jakość zajęć, wsparcie przy realizacji projektów, zabezpieczanie praw studenta, wspieranie inicjatyw kół naukowych, oferowanie szerokiego wachlarza specjalności, umożliwienie uczestnictwa w dodatkowych zajęciach poszerzających kompetencje przygotowujące do rynku pracy. Ważne jest również weryfikowanie programu studiów w odniesieniu do zachodzących zmian społeczno-gospodarczych. Praca w określonym kontekście, według wyznaczonych założeń (projekt dedykowany dla danej firmy, instytucji) z jednej strony ogranicza, a z drugiej – staje się wyzwaniem. Jest to szczególnie istotne dla projektowania produktu, gdzie współpraca w procesie dydaktycznym z firmą niesie wiele korzyści, umożliwia m.in.: poznawanie nowych technologii, konsultacje z konstruktorami, wykonanie prototypów. Program powinien zawierać zarówno wiedzę praktyczną, jak i określone podstawy teoretyczne oraz zabezpieczać bardzo ważny obszar na eksperymentowanie. Dydaktyka winna być prowadzona w nawiązaniu do otaczającej nas rzeczywistości, uwarunkowań zewnętrznych – które wspierają proces dydaktyczny – ale bez szkody czy utraty procesu pogłębiania poszczególnych zagadnień, kształtowania osobowości, poglądów i postaw młodych projektantów.

Dwustopniowy program studiów funkcjonuje od kilku lat, ale nadal wymaga weryfikacji pod kątem uzyskiwanych przez studenta kompetencji. Ważne jest, by wypracować i aktualizować pożądany profil absolwenta i w odniesieniu do niego sprawdzać skuteczność programu dydaktycznego oraz wprowadzać

odpowiednie korekty. Nie bez znaczenia jest też możliwość skorzystania z szerokiej oferty wymiany zagranicznej w ramach programu ERASMUS. Obecna lista szkół partnerskich pozwala na wybór spośród 29 uczelni zagranicznych, jednakże powinniśmy podjąć działania zmierzające do jej poszerzenia.

Priorytetem w nowej kadencji będzie kontynuowanie działań zapewniających komfort pracy studenta i poczucie wsparcia ze strony uczelni w różnych przejawach aktywności studenckiej (wspomaganie kół naukowych, dbanie o rozwój infrastruktury i wyposażenie przestrzeni do pracy).

Wydział musi spełniać również wiele wytycznych ministerialnych. Jedną z nich jest **jakość kształcenia**, która m.in. zakłada dostosowanie programu do rynku pracy i otoczenia społeczno-gospodarczego, przygotowanie studentów do prowadzenia prac badawczych oraz udokumentowaną współpracę z zewnętrznymi podmiotami w procesie dydaktycznym. Dodatkowo wymaga ona wprowadzenia systemu weryfikacji programu nauczania oraz osiągniętych przez studentów umiejętności. Wszystkie te warunki obecnie są spełniane, ale jako kandydat na stanowisko Dziekana chciałabym zadbać o wypracowanie sprawnych mechanizmów zapisu tych działań i przygotowania ich dokumentacji.

Jako wydział powinniśmy również przeanalizować możliwość **poszerzenia oferty edukacyjnej** o inne formy studiowania, np. studia podyplomowe kształcące w unikatowych specjalnościach, w których zdobyliśmy już doświadczenie, np.: projektowanie usług, specjalistyczne produkty, projektowanie interfejsów użytkownika, projektowanie społeczne, projektowanie krojów pisma, multimedia. W dalszej perspektywie również należy rozważyć opracowanie równoległej ścieżki anglojęzycznej dla studentów zagranicznych w oparciu o kontakty z partnerami zagranicznymi. Priorytetem jest również uzyskanie uprawnień do nadawania stopni i tytułów naukowych w sztukach projektowych, które pozwolą na przyznawanie stopnia doktora w ramach tychże. Podkreślanie nowych specjalności, form studiowania w ofercie wydziału i otwarcie na zagranicznych studentów, pozwolą przyciągnąć nową grupę odbiorców i poszerzyć pole oddziaływania wydziału.

Naszym atutem jest również **utrzymywanie więzi z absolwentami**. Zdobywamy informacje, śledzimy ścieżki ich kariery, ale ma to charakter relacji indywidualnych, na przykład na linii absolwent-promotor. Chciałabym wysłać naszym absolwentom wyraźny sygnał, że Akademia chce pozostać z nimi w stałym kontakcie, wspierać ich działania, ale również chwalić się ich sukcesami. Drogą do osiągnięcia tego celu są m.in. inicjatywy takie jak: seria wystaw *Dizajn jest dla ciebie*, promujących naszych absolwentów na różnych festiwalach designu (m.in. *Arena Design*, *Łódź Design Festival*, *Silesia Bazaar*), które udało mi się opracować i wdrożyć razem z dr Agnieszką Nawrocką i dr Anną Pohl. Chcę również powtarzać działania, które prowadziło *Design Office* w ramach projektu *Design Silesia* czy program *Laboratorium Absolwent*, gdzie w ramach warsztatów i wykładów przekazujemy wiedzę, jak odnaleźć się na rynku pracy, wspieramy inicjatywy tworzenia własnych firm czy tworzenia możliwości do nawiązywania współpracy. Idea *studentcka Fest Design*, gdzie zapraszani eksperci – znani projektanci prowadzili konsultacje portfolio, cieszyła się ogromnym zainteresowaniem, więc warto ją powtórzyć w podobnej odświeżonej formie.

Udział Akademii w projekcie śledzenia ścieżek kariery absolwentów szkół artystycznych prowadzony przez krakowską Akademię Sztuk Pięknych dostarczy nam wielu cennych informacji o tym, gdzie teraz znajdują się nasi absolwenci, jak się rozwijają, czego im brakuje, co doceniają w odbytej edukacji. Świadomość miejsca,

gdzie studenci (a za chwilę: absolwenci) rozpoczną samodzielną pracę projektową, umożliwi przygotować lepszy program kształcenia.

Ogromny potencjał Wydziału Projektowego jest w ludziach. Silnie działające pracownie, współpracujące z różnymi partnerami, tworzą nowe doświadczenia, nową wiedzę. Bogaty dorobek pedagogów czy realizacje studenckie pozwalają budować szeroką ofertę. Warto jednak popatrzeć na nasze działania nie tylko jako na aktywności poszczególnych pracowni i poszukać wspólnych zainteresowań, możliwości współpracy, gdzie poprzez łączenie kompetencji uda się uzyskać nową wartość. Współpracując, możemy budować nowe doświadczenia, a także stać się bardziej wydajnym zespołem badawczo-projektowym. Jako wydział powinniśmy wspólnie wyznaczyć obszary współpracy w oparciu o już istniejący dorobek, a i również o nasze aspiracje oraz obserwację zachodzących wokół nas zmian. Wyznaczenie kierunku pozwoli nam bardziej wzmacniać wydział i jego prestiż oraz pozycję eksperta w wybranych dziedzinach (np. poprzez tworzenie centrów kompetencji – zespołów o podobnych lub ząbiejących się kompetencjach). Za współpracą i tworzeniem zespołów projektowo-badawczych oraz dzieleniem się swoim doświadczeniem naturalnie będą prowadzone działania wspierające rozwój kadry, a szczególnie młodych naukowców. Pomoc w budowaniu dorobku naukowego bowiem stanowi ważny punkt startowy w dalszych samodzielnych pracach badawczych.

Czekają nas zmiany ogólnouczelniane, mające na celu usprawnienie procesu prowadzenia badań w ramach badań statutowych oraz grantów zewnętrznych. Obecnie Akademia przygotowuje ofertę dla partnerów zewnętrznych, ponadto zatrudniono osobę specjalizującą się w pozyskiwaniu dofinansowania z projektów zewnętrznych. Wsparcie ze strony Akademii będzie wzmocnione działaniami wydziału, tak aby poprzez większą dostępność do finansowania wewnętrznego móc prowadzić działania badawczo-projektowe z większym rozmachem.

Bardzo pozytywnym przejawem jest mobilność pedagogów w ramach programów wymiany zagranicznej. Pozwala to zachować stały przepływ informacji o tym, co dzieje się w ośrodkach zagranicznych, promować naszą uczelnię, ale również zdobywać nowe kontakty i doświadczenia. Wiele grantów europejskich (Horyzont 2020) zakłada budowanie konsorcjów międzynarodowych – dlatego wyjazdy pedagogów są również ważne z tego punktu widzenia.

Łatwiejszy dostęp do udziału w projektach badawczych również może wesprzeć proces zdobywania kolejnych stopni i tytułów naukowych, zwłaszcza w dziedzinach projektowych, które są kluczowe dla utrzymania wydziału i możliwości prowadzenia przewodów w tym zakresie.

Opracowując bazę naszych partnerów, zebrałam około 180 kontaktów i to zarówno w Polsce, jak i za granicą. Jest to ogromna baza i świadczy o otwartości Wydziału oraz bogatym doświadczeniu. Wiele działań jest realizowanych i z pewnością będzie ich coraz więcej, dlatego usprawnienie procesu nawiązywania formalnej współpracy z partnerami zewnętrznymi będzie ważnym elementem w mojej działalności. Zebrane doświadczenia powinniśmy jako wydział przedstawić w ofercie wraz z propozycją form współpracy, np.:

współpraca w zakresie projektowym, badawczym, jako ekspertyzy, granty finansowane z zewnętrznych źródeł czy organizacja wydarzeń naukowo-promocyjnych. Obecnie takie prace zostały rozpoczęte i jestem odpowiedzialna ze strony wydziału za przygotowanie takiej oferty. Jako koordynator w zespole Akademickiego Centrum Designu widzę, jak ogromne ma to znaczenie i jak rośnie zainteresowanie współpracą z Uczelniami Artystycznymi. Istotne będzie również wypracowanie narzędzi usprawniających od strony formalnej przeprowadzenie takiej współpracy, ale też pozwalających nam na ich dokumentację.

Podsumowanie

Działania kluczowe dla rozwoju wydziału oraz wzmocnienia jego pozycji:

- wspieranie dydaktyki i dbałość o podnoszenie jakości kształcenia w celu budowania programu studiów gwarantującego znakomite wykształcenie absolwentom i ich konkurencyjność na rynku pracy;
- wypracowanie centrów kompetencji prezentujących wyraźny obraz naszych mocnych stron, doświadczenia i obszarów możliwości prowadzenia ekspertyz czy badań;
- wzmocnianie zaplecza technologicznego, szczególnie dla projektowania produktu;
- opracowanie oferty wydziału dla otoczenia społeczno-gospodarczego;
- specjalizacja w unikatowych dziedzinach oraz pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na ich wdrożenie i realizację (np. projektowanie na styku produktu i komunikacji wizualnej, projektowanie krojów pism, projektowanie usług, projektowanie społeczne, projektowanie produktu powiązane z przestrzenią publiczną);
- upowszechnianie nauki (Budowanie pozycji eksperta poprzez upublicznianie w formie publikacji i artykułów naukowych efektów bieżących działań oraz już istniejących zasobów wiedzy. Prowadzenie polityki upowszechniania pozwala również zwiększać pozycję rankingową wydziału w ocenie Ministerstwa.);
- uporządkowanie systemu procedur kontroli jakości kształcenia, tak aby został on wysoko oceniony podczas kontroli Państwowej Komisji Akredytacyjnej;
- usystematyzowanie zbierania danych parametrycznych, co przekłada się na przyznawanie kategorii Wydziałowi;
- współpraca w ramach Akademickiego Centrum Designu w celu promocji wydziału za granicą, ale również udziału w dużych grantach projektowo-badawczych;
- dążenie do kontynuowania projektu Design Silesia w partnerstwie z Urzędem Marszałkowskim oraz Zamkiem Cieszyn;
- wspieranie rozwoju pracowników poprzez motywowanie i tworzenie okazji do udziału w szkoleniach, wyjazdach zagranicznych oraz projektach badawczych;
- współpraca z kierownikami katedr w celu wypracowania planu rozwoju kadry i polityki zatrudnienia, gwarantującej rozwój i zdobywanie kolejnych stopni i tytułów naukowych;
- wzmocnianie i rozwijanie sieci współpracy z ośrodkami w Polsce i za granicą;
- kontynuowanie działania Wydziałowego Zespołu ds. Promocji;
- promowanie dobrych praktyk współpracy z partnerami zewnętrznymi;
- świadomy wybór wydarzeń, w których uczestniczymy, podkreślający nasze mocne strony oraz aspiracje, ale również promujący i edukujący na temat projektowania, roli projektanta, obszarów projektowych

- i kierunków ich rozwoju, pozytywnych praktyk, tak aby lepiej nakreślić przyszłym kandydatom na studia czy partnerom specyfikę wydziału;
- promocja oferty edukacyjnej poprzez:
 - nakreślenie sylwetki absolwentów poszczególnych kierunków oraz akcentowanie specjalności z nimi powiązanych;
 - prezentowanie sukcesów studentów, absolwentów, pracowników – aktywny udział w dniach otwartych;
 - organizację wystaw i pokazów na festiwalach krajowych i zagranicznych;
 - zachęcanie studentów i absolwentów do aktywnego uczestnictwa w organizowanych wydarzeniach, w których m.in. promujemy ich realizacje (kontynuacja projektu *Design jest dla Ciebie*, gdzie prezentowane są prace studentów i absolwentów, z możliwością poszerzenia formuły wystawy o dodatkowe formy działania np. warsztaty, pokazy);
 - promocję kursu przygotowawczego dla kandydatów;
 - wypracowywanie nowych dróg dotarcia z informacją do naszych potencjalnych kandydatów.

Bazując na swoich doświadczeniach związanych z pracą w projekcie Design Silesia, jako koordynator z ramienia naszej uczelni Akademickiego Centrum Designu oraz główny administrator strony www i osoba koordynująca prace nad powstaniem nowego portalu, mam świadomość, jak istotna jest praca zespołowa, kreatywna dyskusja, umiejętne dzielenie zadań i sprawna współpraca z działami administracji uczelni. Dlatego jako kandydat na stanowisko Dziekana w kadencji 2016–2020 deklaruję podejmowanie kolejnych kroków we współpracy z całym zespołem, a przede wszystkim z kierownikami katedr i pracowni, poprzez tworzenie przyjaznego środowiska do pracy, miejsca na dyskusję, ale również i klarownego podziału obowiązków i odpowiedzialności. Pragnę podtrzymywać atmosferę twórczego myślenia, wspierać nowe inicjatywy, zachęcać do otwartości na nowe możliwości oraz wypracować efektywne narzędzia do ich realizowania.

